

La declaració al jutjat del/la nen/a víctima d'abusos sexuals

Sessió d'investigació webinar

12 de novembre de 2020

- Inici: 16.00 h
- Torn de preguntes: a partir de les **16.30 h** a través del xat.
- En cas de problemes amb el so o la visualització de la presentació, proveu a sortir i tornar a entrar.

Generalitat de Catalunya
Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada

Violència sexual infantojuvenil: conductes contradictòries i *modus operandi*

Josep Ramon Juárez López

Montserrat Bravo Correa

LA VANGUARDIA

25 de setembre de 2018

L'Audiència **no** ha vist un relat clar i **creïble** de la jove per un motiu:

... quan el seu pare va entrar a la presó fa uns anys, **la menor li enviava correspondència amb contingut «afectuós»**

«Veig un pare orgullós, fort, treballador, divertit, cantant, cuiner, perruquer, ídol, fuster, cap dels bombers, veig de tot en tu, però sobretot veig al pare perfecte»

«T'estimo moltíssim i sempre estic pensant en tu».

*... Lamenten no tenir un informe pericial que determini si aquest tipus de correspondència pot estar relacionat amb **«possibles comportaments psicològics que poden adoptar les víctimes»***

*... Hi ha dubtes **«seriosos i raonables»** en les declaracions de la suposada víctima...*

OBJECTIUS DE LA RECERCA:

Quin *modus operandi* (**MO**) → Quines conductes contradictòries (**CC**)

Aquestes conductes no esperables, que poden generar sorpresa i/o dubte sobre la seva coherència, amb un comportament contrari a l'experiència i la lògica, dins una dinàmica de violència sexual.

MODELS EXPLICATIUS DE LA VIOLÈNCIA SEXUAL

La naturalesa *contrària* del trauma

```
graph TD; A[La naturalesa contrària del trauma] --> B[Síndrome d'Acomodació a l'Abús Sexual Infantil (Summit, 1983)]; A --> C[Model del Trauma de la Traïció (Freyd, 1996)]; A --> D[Meta-anàlisi d'Oddone i cols. (2001)]; A --> E[Estudi de Guerra i Farkas (2015)];
```

Síndrome d'Acomodació a l'Abús Sexual Infantil (Summit, 1983)
Acomodar-se a la violència

Model del Trauma de la Traïció (Freyd, 1996)
Dissociar-se i/o bloquejar-se

Meta-anàlisi d'Oddone i cols. (2001)
Risc de de promiscuïtat sexual: 100%
Risc de perpetuar el cicle víctima-perpetrador: 57%

Estudi de Guerra i Farkas (2015)
Diferent resposta, amb independència de la gravetat de la violència sexual patida

El MO dels agressors sexuals de NNA

Bibliografia prèvia

Investigació

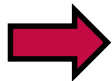
Estratègies clàssiques	Estratègies Ocultació-Confusió (Juárez i Bravo, 2013)
Són estratègies facilitadores per a la captació i manteniment de la violència sexual.	Són estratègies desenvolupades amb la intenció d'ocultar-se i ocasionar confusió si es revela.
1.La seva inclusió en el testimoni del/la NNA augmenta la credibilitat. 2.El seu objectiu és que el/la NNA no reveli. 3.Son desenvolupades abans i durant la violència sexual, amb una finalitat present: mantenir la victimització 4.Poden ser dirigides a qualsevol edat.	1.La seva inclusió en el testimoni del/la NNA redueix la credibilitat. 2.El seu objectiu és que la revelació no sigui coherent ni plausible. 3.Desenvolupades durant la victimització, amb una finalitat exclusiva futura: fer dubtar de la seva realitat. 4.Més dirigides a preescolars o NNA amb discapacitat intel·lectual.
Ex. La imposició del secret	Ex. Inclusió de falses víctimes

Tipologia de Conductes Contradictòries en la literatura

CC en relació a la pròpia víctima

1. Autolesionar-se i autocastigar-se
2. Presentar personalitats contràries
3. Adaptació òptima social i escolar
4. Negació del fet, del patiment i de l'ajuda psicològica
5. Secretisme i sensació de complicitat
6. Promiscuïtat i conducta hipersexualitzada (provocadora)

Bibliografia
prèvia

CC en relació a l'agressor i la violència sexual

1. Idealitzar-lo com a bona persona
2. Desig i provocació sexual vers l'agressor
3. Gaudir d'activitats lúdiques i d'esbarjo amb l'agressor
4. Participació passiva a la violència sexual
5. Bloqueig emocional i pèrdua d'identitat
6. Conductes d'acceptació i de fortalesa
7. Conducta complaent per obtenir aprovació i atencions

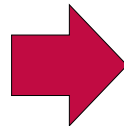
HIPÒTESIS DE LA RECERCA:

El *modus operandi* (MO) pot provocar l'aparició de **conductes contradictòries** (CC)

Agressor

- 1) MO per guanyar-se la seva confiança
- 2) MO per silenciar-la i culpabilitzar-la
- 3) MO per aconseguir-hi la cooperació

VÍCTIMA

- 1) CC en relació a la pròpia víctima
- 2) CC en relació a l'agressor i la violència patida

MOSTRA I PRIMERS RESULTATS DE LA RECERCA:

190 expedients revisats

32 seleccionats

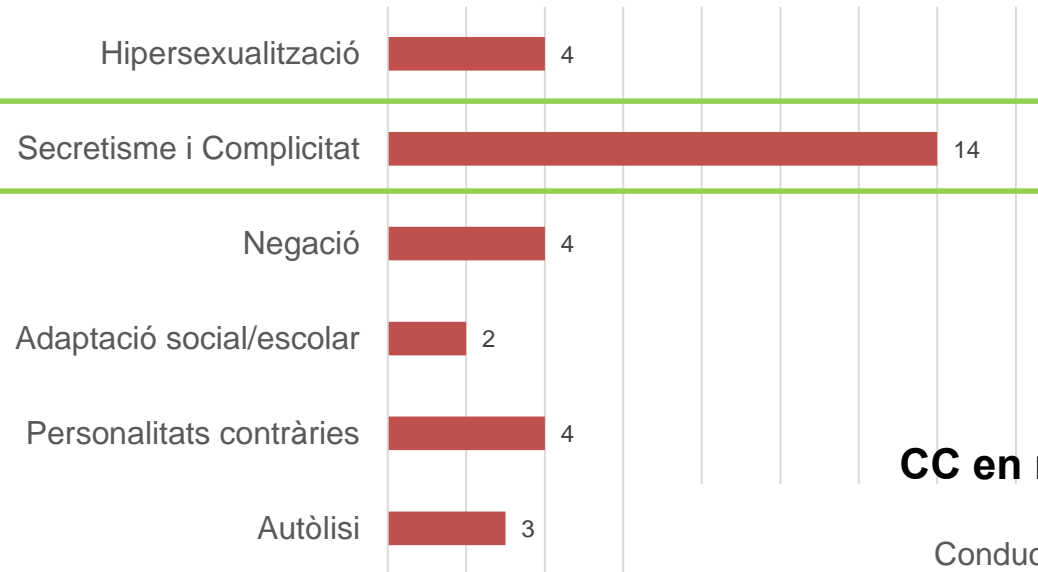

16,84%
presència de CC

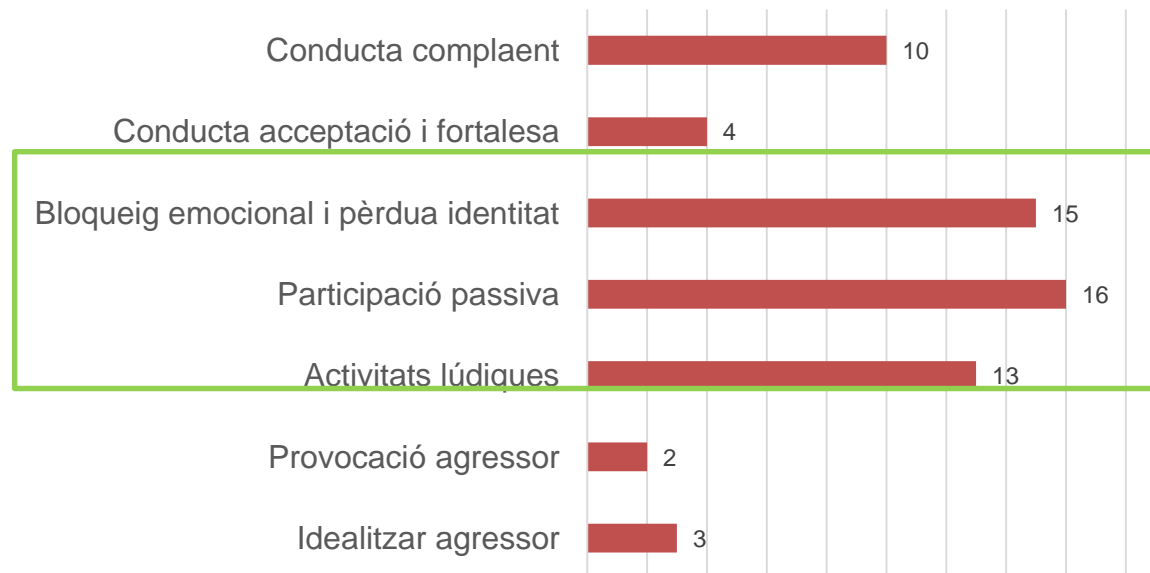

RESULTATS DE LA RECERCA: *conductes contradictòries*

CC en relació a la pròpia víctima

CC en relació a l'agressor i la violència sexual

RESULTATS I CONCLUSIONS DE LA RECERCA:

		MO per a silenciar i culpabilitzar					
		Imposició del secret	Amenança de càstig	No serà cregut/da	Reperc NNA	Reperc agressor	Reperc família
CC en relació a la pròpia víctima	Autòlisi					1	1
	Personalitats contràries					1	
	Adaptació social/escolar					2	1
	Negació					3	1
	Secretisme i Complicitat	→				5	4
	Hipersexualització						1
CC en relació a l'agressor i la violència sexual	Idealització					1	
	Provocació sexual					1	
	Compartir activitats	→				7	3
	Participació passiva					4	4
	Bloqueig emocional					3	3
	Conductes acceptació					1	
	Conducta complaent	→				7	3

RESULTATS DE LA RECERCA:

		MO per a guanyar-se la confiança del/la NNA				
		Regals o Beneficis	Afecte i Atencions	Compartir activitats	Contactes no sexuals	Activitats cuidadors/es
CC en relació a la pròpia víctima	Autòlisi	1	2			
	Personalitats contràries		2			
	Adaptació social/escolar		3			
	Negació	1	2			
	Secretisme i Complicitat	9	7			
	Hipersexualització	2	2			
CC en relació a l'agressor i la violència sexual	Idealització	1	3			
	Provocació sexual		1			
	Compartir activitats	6	7			
	Participació passiva	2	5			
	Bloqueig emocional	2	4			
	Conductes acceptació	3	2			
	Conducta complaent	4	7			

RESULTATS DE LA RECERCA:

MO per a guanyar-se la cooperació del/la NNA

		Com a normal	Alcohol Drogue	Dessensib.
CC en relació a la pròpia víctima	Autòlisi			2
	Personalitats contràries	2		3
	Adaptació social/escolar	2		2
	Negació	2		3
	Secretisme i Complicitat	6	1	8
	Hipersexualització	2		2
CC en relació a l'agressor i la violència sexual	Idealització			2
	Provocació sexual	1		2
	Compartir activitats	4		4
	Participació passiva	7	1	11
	Bloqueig emocional	6	2	9
	Conductes acceptació	1		1
	Conducta complaent	3		6

RESULTATS DE LA RECERCA:

«Veig un pare orgullós, fort, treballador, divertit, cantant, cuiner, perruquer, ídol, fuster, cap dels bombers, veig de tot en tu, però sobretot veig al pare perfecte»

«T'estimo moltíssim i sempre estic pensant en tu».

Les conductes contradictòries més freqüents en el nostre estudi són:

Compartir activitats
Bloqueig emocional
Conducta complaent

SILENCIAR

Secretisme i complicitat
Compartir activitats
Conducta complaent

CONFIANÇA

Secretisme i complicitat
Participació passiva
Bloqueig emocional

COOPERAR

CONCLUSIONS DE LA RECERCA:

Els agressors sexuals de NNA pretenen **repetir** amb la mateixa víctima i anar incrementant les seves interaccions sexuals en cada trobada (Juárez i Bravo, 2013).

modus operandi

El coneixement de **conductes contradictòries** que hem presentat es converteix en una eina del/la **psicòleg/a forense** per incrementar la seva competència professional i alhora, aconseguir explicar allò, que aparentment no té lògica.

(Summit, 1983; Finkelhor, 2005; Echeburua i Subijana, 2008; Intebi, 2011).

«T'estimo moltíssim i sempre estic pensant en tu»

Recerca consultable a:

<http://cejfe.gencat.cat/ca/recerca/cataleg/>

i a la biblioteca del CEJFE

Després de la presentació podreu:

**visualitzar-la al canal del Departament
de Justícia al **YouTube** i**

descarregar-la a www.slideshare.net/justicia